

KYRKOAVGIFTSPROGNOS MED MAKROEKONOMISK UTBLICK SEPTEMBER 2018

1. Sammanfattning

Kyrkoavgiftsprognosen indikerar på nedjustering av ökningstakten för år 2021 i förhållande till prognostillfället i april. Det beror på att medlemsstatistiken pekar på fortsatt höga utträdestal under 2018. År 2019 och närmast påföljande år kan vi vänta oss att ökningstakten på Svenska kyrkans lönekostnader blir högre än ökningstakten på intäkten från kyrkoavgiften.

I makroekonomisk utblick konstateras att den globala ekonomin har visat blandade tendenser den senaste tiden. Det har blivit allt tydligare att världen står inför betydande utmaningar kopplade till bl. a. Donald Trumps nyckfulla ledarskap, ekonomiska och politiska komplikationer i brexitprocessen samt det komplicerade geopolitiska läget i Mellanöstern. I Sverige har Stockholmsbörsen stigit med drygt 12 procent fram till och med den 27 augusti. Reporäntan ligger efter Riksbankens penningpolitiska möte i juli kvar på -0,5 procent. Mått på underliggande inflation tyder på att inflationstrycket fortfarande är måttligt och den svenska centralbanken räknar med att genomföra första räntehöjningen mot slutet av 2018. I juni presenterade regeringen promemorian *Ett ytterligare steg för att ta bort skillnaden i beskattning mellan löneinkomst och pension*, där det föreslås sänkt skatt för personer som vid ingången av 2019 har fyllt 65 år och som har en fastställd förvärvsinkomst mellan 206 100 och 1 170 800 kronor per år. Skattesänkningen sker genom ett förhöjt grundavdrag och får, om förslaget går igenom, påverka på Svenska kyrkans framtida intäkt från kyrkoavgiften. Mot bakgrund av den höga takt på medlemstappet som rått sedan 2016 planerar kyrkokansliet att under 2018 och 2019 uppdatera nuvarande långtidsprognos över medlemsantalets utveckling fram till 2030 och dessutom utöka prognoslängden fram till 2050.

”Analysenhetens omvärldsrapport”, där man bland annat kan läsa mer om ekonomiska förhållanden i olika delar av samhället, finns tillgänglig här på intranätet:
<http://internwww.svenskakyrkan.se/statistik>

Uppsala i september 2018

Gustaf af Ugglas
Ekonomi och finanschef

2. Kyrkoavgiftsprognos

PROGNOS FRÅN SKL: SKATTEUNDERLAGSTILLVÄXTEN AVTAR NÄR KONJUNKTUREN KULMINERAR

I cirkulär 2018:27 presenterar Sveriges kommuner och landsting (SKL) en uppdaterad skatteunderlagsprognos, som sträcker sig fram till beskattningsår 2021. Skatteunderlaget väntas öka mer än genomsnittligt under 2017, vilket förklaras av stark sysselsättningstillväxt i kombination med en relativt gynnsam indexering av inkomstrelaterade pensioner. Under 2018 väntas arbetade timmar visserligen öka nästan lika som året innan, men i år räknar SKL med en mindre indexering av pensionerna. Ytterligare en faktor som håller tillbaka skatteunderlaget i år är att grundavdraget höjs för pensionärer. De närmaste åren prognostiseras en svagare utveckling av skatteunderlaget, eftersom arbetade timmar utvecklas långsammare när konjunkturen kulminerar. Jämfört med prognostillfället i april är skatteunderlagets ökning totalt sett under perioden uppjusterad med en halv procentenhet, vilket bl. a. beror på att SKL nu har en mer positiv syn på hur den genomsnittliga arbetstiden per sysselsatt förväntas utvecklas på medellång sikt.

Följande tabell visar det senaste årets SKL-prognoser över skatteunderlagets nominella utveckling.

Tabell 1

Årlig förändring av skatteunderlaget enligt Sveriges kommuner och landsting

Beskattningsår	2017	2018	2019	2020	2021
Augustiprognos 2018	4,5	3,7	3,3	3,3	3,9
Aprilprognos 2018	4,5	3,8	3,2	3,1	3,7
Februariprognos 2018	4,5	3,3	3,2	3,1	3,6
Decemberprognos 2017	4,8	3,5	3,2	3,4	3,9
Oktoberprognos 2017	4,4	3,4	3,5	3,8	3,9

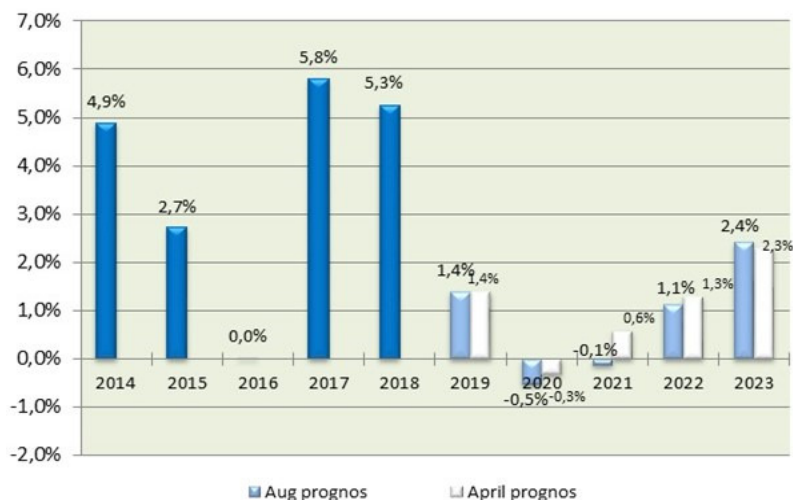
SKATTEUNDERLAGSPROGNOSENS PÅVERKAN PÅ KYRKOAVGIFTEN

När SKL:s prognos över skatteunderlagets utveckling tillämpas för att beräkna intäkterna från kyrkoavgifter får vi en bild enligt diagram 1 nedan.

När får konjunkturen genomslag på kyrkoavgiften?

En förändring i konjunkturen påverkar församlingarnas intäkter från kyrkoavgiften med två års fördröjning. Kommunalt beskattningsbara inkomster som medlemmarna uppbär år 2017 bildar underlag till förskottsutbetalning av kyrkoavgift år 2019. Eftersläpning är en fördel då den ger Svenska kyrkan bättre planeringsförutsättningar.

Diagram 1 Årlig förändring av intäkt från kyrkoavgiften 2019-2023

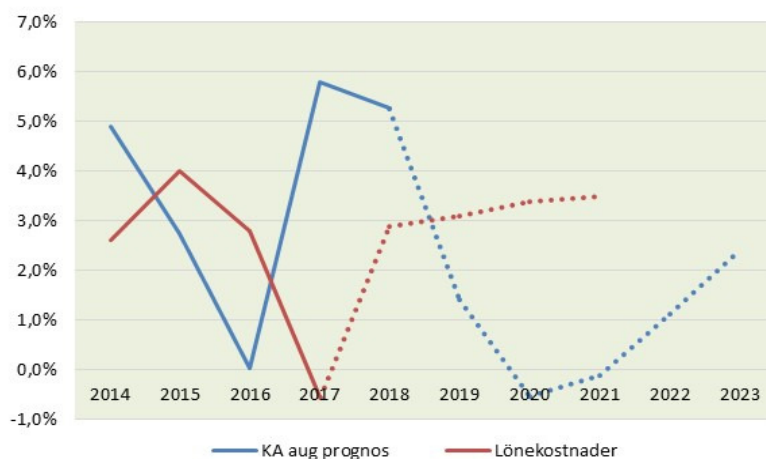

Jämfört med prognostillfället i april har intäkten för framförallt 2021 justerats ned, vilket beror på att medlemsstatistikens utveckling pekar på fortsatt höga utträdestal under 2018.

Den 8 augusti publicerade Skatteverket preliminärt utfall av medlemmarnas beskattningsbara inkomster för 2017, vilket ska ligga till grund för budgetering av intäkten för 2019. I likhet med föregående års augustiprognos visar denna prognos på ett betydligt lägre utfall än tidigare beräknat. Skillnaden mellan medlemmarnas beskattningsbara inkomster enligt slutligt utfall jämfört med Skatteverkets augustiprognos på beskattningsår 2016 motsvarade nästan en procent. Vi utgår därför i denna prognosuppdatering helt från SKL:s skatteunderlagsprognos även för beskattningsår 2017.

Cirka 60 procent av Svenska kyrkans intäkter utgörs av kyrkoavgiften, samtidigt som personalkostnaderna har motsvarande andel på kostnadssidan. Diagram 2 nedan visar kyrkoavgiftsintäktens förändringstakt jämfört med lönekostnaden per anställd.¹

Diagram 2 Förändring av kyrkoavgift och lönekostnader

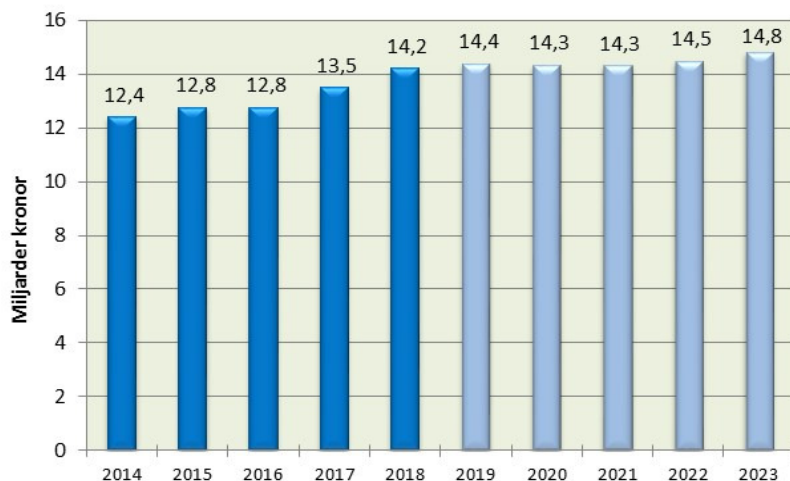

¹ Streckade linjer i diagram 2 är prognosvärden. Utfallsvärdena på löneökningstakten i diagrammet bygger på statistik över lönekostnad per anställd på församlingsnivå fram till 2017. Löneökningstaktens prognosvärden utgörs av SKL:s senaste bedömning av timlönernas utveckling i samhället enligt konjunkturlönestatistiken.

År 2019 och särskilt de närmast påföljande åren kan vi således vänta oss att ökningstakten på Svenska kyrkans enskilt största kostnadspost blir högre än ökningstakten på den enskilt största intäktskällan, kyrkoavgiften.

Diagram 3 nedan visar prognostiserad total intäkt från kyrkoavgiften för Svenska kyrkans församlingar och pastorat, baserad på SKL:s skatteunderlagsprognos per augusti. Intäktsutvecklingen visas i löpande priser.²

Diagram 3 Kyrkoavgiftsintäkt FÖRSAMLINGAR 2019-2023, löpande priser

PROGNOSANTAGANDEN

Kyrkoavgiftsprognosen baseras på SKL:s senaste bedömning av skatteunderlagets utveckling. Till det har lagts en justering för effekten av fortsatt medlemsminskning, vars omfattning motsvarar de allra senaste årens minskningstakt. Kyrkoavgiftssatserna har antagits ligga kvar på 2018 års nivå under hela prognosperioden.

Prognoser är inte facit!

En rad händelser kan leda till att den ekonomiska utvecklingen blir en annan än den som redovisas i en prognos. Till exempel beror arbetsmarknadens utveckling på såväl konjunkturella som strukturella förändringar. Osäkerheten illustreras ibland med ett osäkerhetsintervall runt prognosen. Prognoser ger dock en plattform att stå på, och de ger en bild av hur makroekonomiska förlopp hänger ihop. I massmedia ges ofta en endimensionell bild av prognoser, i termer av huruvida de träffar rätt eller inte. Men väsentligare än en prognos träffsäkerhet, är huruvida den analys som ligger bakom är relevant och tar hänsyn till befintlig information. En bra prognos kan slå fel på grund av yttre oförutsägbara händelser.

² Om man rensar de prognostiserade värdena i diagram 3 för inflationen (penningvärdets minskning) och därigenom erhåller reala prognosvärden, blir prognosvärdena följaktligen lägre. Enligt Riksbankens senaste prognos förväntas KPIF-inflationen (KPI med fast ränta) på helårsbasis bli 2,1 procent 2019 och 1,9 procent 2020.

3. Makroekonomisk utblick – omvärldsfaktorer av betydelse för församlingarnas intäkter och kostnader

3.1 TILLVÄXT ÖVER TREND TROTS STÖRRE POLITISKA RISKER (SEB NORDIC OUTLOOK AUGUSTI 2018)

Den globala ekonomin har visat blandade tendenser den senaste tiden. Svackan i eurozonen har blivit mer utdragen än väntat och även kinesiska indikatorer har varit oväntat svaga. Flera andra viktiga tillväxtekonomier har också drabbats av finansiell turbulens driven av olika faktorer som handelsstörningar, vikande tillväxt och negativa effekter av högre räntor i USA. Å andra sidan accelererade BNP-tillväxten i USA markant under andra kvartalet och även i Indien, Japan och Storbritannien har utropstecknen dominerat. Den senaste tiden har också präglats av en strid ström av politiska händelser som satt avtryck på de finansiella marknaderna som ett eskalerande handelskrig, utvidgade amerikanska sanktioner mot t ex Iran, Ryssland och Turkiet samt den nya italienska regeringens hot om att bryta mot EU:s budgetramverk. Det har därigenom blivit allt tydligare att världen står inför betydande utmaningar kopplade till bl. a. Donald Trumps nyckfulla ledarskap, ekonomiska och politiska komplikationer i brexitprocessen samt det komplicerade geopolitiska läget i Mellanöstern med bl. a. kriserna i Iran och Turkiet. Detta ger en förhöjd ekonomisk osäkerhetsnivå och på marginalen ser handelshindren ut att bli mer omfattande än vad som tidigare låg i vårt huvudscenario. Samtidigt har motståndskraften i världsekonomin bekräftat vår syn att det är de underliggande konjunkturkrafterna som i första hand avgör utvecklingen de närmaste åren. Stora investeringsbehov, optimistiska hushåll och expansiv politik skapar nu en stark sencyklisk efterfrågeimpuls och SEB behåller sin relativt optimistiska prognos om en global BNP-tillväxt på 4,0 resp. 3,9 procent för 2018 och 2019. Mindre revideringar för olika regioner tar således ut varandra. Utvecklingen 2020 är mer osäker, men vi ser goda utsikter för att global ekonomi kan fortsätta växa något över sin trend på 3,5 procent. Det strama resursläget i t ex USA, Japan och Tyskland leder till en nedväxling, men vi tror att BNP i EM-ekonomierna kan fortsätta växa med ca 5 procent trots finansiella påfrestningar kopplade till bl. a. Feds räntehöjningar. De flesta europeiska ekonomier har också lediga resurser som möjliggör en fortsatt expansion. Har vi rätt i vår prognos kommer USA i mitten av 2019 att slå sitt efterkrigsrekord när det gäller en ekonomisk uppgångsvaraktighet. Man kan peka på några olika förklaringar till att uppgången blir så exceptionellt lång, t ex att Lehmankrisen för ett decennium sedan var ovanligt djup och återhämtningen därefter varit relativt dämpad.

3.2 FINANSIELL UTVECKLING FRAM TILL 27 AUGUSTI 2018

Stockholmsbörsen har stigit med drygt 12 procent fram till och med den 27 augusti. Obligationsfonder såsom Ethos räntefond har avkastat närmare 1 procent. 10-årsräntan har t.ex. sjunkit från 0,78 procent till 0,51 procent under året. Fallande räntor har lett till en stark utveckling för obligationsfonder såsom Ethos räntefond.³

Reporäntan, som Riksbanken ansvarar för, påverkar församlingarnas ränta på in- och utlåning av likvida medel. Dessutom påverkas församlingarnas internräntesats på materiella anläggningstillgångar och gravskötselsskuld. Reporäntan ligger efter Riksbankens penningpolitiska möte i juli kvar på -0,5 procent. Mått på underliggande inflation, som indikerar åt vilket håll

³ I samband med köp av räntebärande värdepapper finns en ränterisk. Det är risken för att räntan går upp när du redan har en placering till låg ränta. När räntorna stiger faller obligationskurserna. När räntorna faller, stiger värdet på obligationerna.

inflationen är på väg på lite längre sikt, tyder på att inflationstrycket fortfarande är måttligt. För att inflationen framöver ska stabiliseras nära målet är det viktigt att konjunkturen fortsätter vara stark och sätter avtryck i prisutvecklingen. Mot den bakgrunden menar Riksbanken att penningpolitiken behöver vara fortsatt expansiv. Riksbanken räknar med att genomföra första räntehöjningen mot slutet av 2018.

Tabell 2 nedan visar Riksbankens senaste prognos gällande reporäntan.

Tabell 2

Reporänta i procent, årsgenomsnitt (tidigare prognos inom parantes)				
	2017	2018	2019	2020
Riksbanken juli (februari)	-0,5 (-0,5)	-0,5 (-0,4)	-0,1 (0,0)	0,5 (0,6)

3.3 SÄNKT SKATT FÖR FLER PENSIONÄRER 2019

Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2018 att man avser att återkomma med fortsatta förslag till skattesänkningar för pensionärer, där målet är att skillnaden i beskattning mellan pensionärer och löntagare ska vara helt borttagen till år 2020. I juni 2018 presenterade regeringen promemorian *Ett ytterligare steg för att ta bort skillnaden i beskattning mellan löneinkomst och pension*. Enligt förslaget sänks skatten genom att det förhöjda grundavdraget förstärks för dem som vid ingången av 2019 har fyllt 65 år och som har en fastställd förvärvsinkomst mellan 206 100 och 1 170 800 kronor per år. Den offentligfinansiella effekten av förslaget beräknas till 4,2 miljarder kronor per år. Eftersom kyrkoavgiften beräknas på medlemmarnas kommunalt beskattningsbara inkomster, leder skattesänkningen i sig till att beskattningsbara inkomster för medlemmar över 65 år reduceras. Detta får i sin tur en negativ påverkan på 2021 års intäkt från kyrkoavgiften.

3.4 MEDLEMSUTVECKLINGEN

Utträdena har varit betydligt högre under 2016-2018 än föregående år. Detta beror dels på att den stora ålderskullen födda i slutet på 1980- och 1990-talet träder ut i högre grad än unga vuxna i tidigare generationer, men också på granskningar och negativ uppmärksamhet i media. I dagsläget tappar Svenska kyrkan medlemmar främst på grund av utträden, men från mitten av 2020-talet väntas generationsväxlingen⁴ vara den mest drivande faktorn för utvecklingen. Takten på medlemsminskningen kommer då också att öka. Beroende på flyttbeteende och demografi ser förutsättningarna olika ut för församlingar i olika delar av landet. I vissa församlingar är redan utflyttning och generationsväxlingen de mest framträdande orsakerna till ett minskat antal medlemmar. Medlemmar i åldersgruppen 76 år och uppåt väntas vara den enda åldersgrupp där medlemsantalet på sikt ökar, medan medlemsantalet i övriga åldersgrupper på sikt minskar.

Mot bakgrund av den höga takt på medlemstappet som rått sedan 2016 planerar kyrkokansliet att under 2018 och 2019 uppdatera nuvarande långtidsprognos över medlemsantalets utveckling fram till 2030 och dessutom utöka prognoslängden fram till 2050.

Medlemmarnas privatekonomiska situation kan påverka beslut om medlemskap i Svenska kyrkan. Under en längre tid har uppgången i de svenska hushållens skuldsättning oroad. Skärpta amorteringskrav, som trädde i kraft i mars 2018, väntas dock bidra till att hushållens motståndskraft ökar något. Samtidigt bidrar en dämpad utveckling av bostadspriserna under senaste året till att hushållens skuldsättning nu väntas öka långsammare än tidigare (Riksbanken augusti 2018).

⁴ Med generationsväxling menas skillnaden mellan antalet döpta och antalet avlidna i församlingen.

3.6 SYSSELSÄTTNING

Sysselsättningen bland medlemmarna har en direkt påverkan på underlaget till kyrkoavgiften. Den tidigare snabba uppgången i sysselsättningen bromsar in i år och under nästa år. Det beror bland annat på att byggbranschens behov minska framöver och minskad efterfrågan från offentlig sektor. Under nästa år väntas tjänstebranscherna stå för i stort sett hela uppgången i sysselsättningen (Konjunkturinstitutet juni 2018). Tabellen nedan redovisar sysselsättningsförändring för hela befolkningen (inte bara medlemmar) enligt olika prognoser.

Tabell 3

Sysselsättning, årlig procentuell förändring (tidigare prognos inom parantes)

	2017	2018	2019	2020
Konjunkturinstitutet juni (jan)	2,3	1,6 (1,4)	0,7 (0,7)	0,5
Riksbanken juli (feb)	2,3	1,6 (1,4)	0,6 (0,5)	0,5
SEB aug (feb)	2,3	1,7(1,8)	1,2 (1,0)	0,9

3.7 LÖNEÖKNINGAR

Löneökningstakten i samhället påverkar dels storleken på intäkten från kyrkoavgift, men också Svenska kyrkans egna personalkostnader. De senaste åren har resursutnyttjandet på arbetsmarknaden stigit utan att löneökningstakten tagit fart, vilket är ovanligt i ett historiskt perspektiv. Löneutvecklingen inom näringslivet började dock ta fart och väntas fortsätta stiga framöver, inte minst på grund av bristen på arbetskraft med efterfrågad kompetens. (Konjunkturinstitutet juni 2018). Svenska kyrkans avtalsrörelse för 2017 avslutades i november och har gett utrymme för löneökningar om 6,5 procent under treårsperioden 2017-2019.

Tabell 4

Timplön enligt KL, årlig procentuell förändring (tidigare prognos inom parantes)

	2017	2018	2019	2020
Konjunkturinstitutet juni (dec)	2,4	2,8 (3,0)	3,1 (3,3)	3,5
Riksbanken juli (feb)	2,4	2,7 (2,8)	3,1 (3,1)	3,4
SKL aug (feb)	2,5	2,9 (2,9)	3,1 (3,2)	3,4

3.8 INFLATIONEN OCH KOSTNADSUTVECKLINGEN

I maj 2018 uppgick inflationen, mätt i KPIF, till 2,1 procent⁵. Den var därmed högre än tidigare förväntat. Energipriserna har bidragit till denna ökning genom en svag utveckling av kronan och stigande oljepriser. Detta i kombination med ett fortsatt högt resursutnyttjande på arbetsmarknaden bidrar till att KPIF-inflationen nu väntas stabiliseras runt två procent under 2018 och 2019 (Riksbanken juli 2018).

⁵ Sedan september 2017 använder Riksbanken KPI med fast ränta (KPIF) som mått för inflationsmålet om två procent.

Tabell 5

KPIF, årlig procentuell förändring	2017	2018	2019	2020
Konjunkturinstitutet juni (dec)	2,0	2,0 (1,8)	2,0 (1,8)	1,9
Riksbanken juli (feb)	2,0	2,1 (1,8)	2,1 (1,9)	1,9
SEB aug (feb)	2,0	2,1 (1,8)	1,9 (1,9)	1,7

4. Hjälp och stöd till församlingarnas budgetarbete

Dokumentet Budgetförutsättningar 2019 finns på intranätet under Ekonomi och finans. Du hittar dokumentet via denna länk:

<https://internwww.svenskakyrkan.se/Ekonomi/budgetforutsattning-2017>

Simuleringsmall för beräkning av kyrkoavgift samt eget kapital

På Svenska kyrkans intranät -under Verksamhetsstöd/Ekonomi och finans/Ekonomi/Mallar och Blanketter/ Hjälpdokument till budgetarbetet -finns en mall i excelformat för beräkning och simulering av kyrkoavgift, ekonomisk utjämning samt eget kapital för åren 2019–2032. Mallen är avsedd att tillämpas på församlingar med egen ekonomi samt pastorat.

5. Hjälp och stöd i finansiella frågor

Nationell nivå vill förenkla och effektivisera kapitalförvaltningen för samtliga enheter inom Svenska kyrkan. Alla verktyg är på plats för en effektiv etisk kapitalförvaltning, mer information finns också på intranätet där man även hittar de styrande dokumenten kring förvaltningen:

<http://internwww.svenskakyrkan.se/Ekonomi/finans>

5.1 KYRKKONTOT – RÄNTA PÅ LÄTTILLGÄNGLIGA PENGAR

Kyrkkontot som är ett transaktionskonto ger motsvarande Riksbankens reporänta plus 0,50 procent (per den 27 augusti, 0 procent) på hela tillgodohavandet. Basutbudet av betaltjänster är avgiftsfria. Här placeras alltså det kapital som ska vara lättillgängligt. Ett gott förvaltningsresultat inom kyrkkontot har gjort att vi flera år haft möjlighet att dela ut en extra ränta till kontohavare. För 2017 landade extraräntan på 0,3 procent. **Kyrkkontot har i de flesta fall gett en bättre avkastning än alla korta fastränteplaceringar samt korta räntefonder. Vår ambition är att fortsätta med det.**

5.2 ETHOS FONDER – ETISK, EFFEKTIVT OCH ENKELT

Fonderna förvaltas i enlighet med de etiska krav som kyrkostyrelsen fastställt i finanspolicyn för Svenska kyrkans nationella nivå. Det innebär fokus på att investeringar görs i välskötta företag som arbetar med hållbarhetsfrågor som har bäring på affärsverksamheten, samtidigt som investeringar inte görs i företag vars verksamhet vi vill undvika, t ex vapenproduktion och utvinning av kol och olja.

5.3 Ethos räntefond förvaltas av SEB och har mellan 25–40 underliggande räntebärande värdepapper nominerade i svenska kronor. Risken är förhållandevis låg. Fonden lämpar sig väl för en placering på två år eller längre. Förvaltningsavgiften är för närvarande 0,07 procent.

5.4 Ethos aktiefond Sverige förvaltas av SEB och består av mellan 40–60 bolag som är noterade på Stockholmsbörsen. Ett mindre inslag av nordiska aktier kan från tid till annan förekomma i fonden. Risker är förhållandevis höga och marknadsvärdet kan variera mycket. Fonden lämpar sig för en placering på minst fem år eller längre. Förvaltningsavgiften är för närvarande 0,14 procent.

5.5 Ethos aktiefond Global förvaltas av RobecoSAM (tidigare namn SAM, Sustainable Asset Management) men administreras av SEB. Fonden investerar i bolag globalt och antalet innehav är mellan 30-60 stycken. Risker är förhållandevis höga och marknadsvärdet kan variera mycket. Fonden lämpar sig för en placering på minst fem år eller längre. Förvaltningsavgiften är för närvarande 0,50 procent.

Genom att använda sig av kyrkkontot och de tre Ethosfonderna har en församling alla verktyg som krävs för att få en kostnadseffektiv kapitalförvaltning med god riskspridning som också lever upp till de krav som nationell nivå ställer på sina förvaltare gällande etik. På intranätet finns det också exempel på andra fonder som förvaltar i enlighet med svenska kyrkans policy.

5.6 RISK OCH AVKASTNING, NÅGRA ORD PÅ VÄGEN...

Grundprincipen för alla investeringar är enkel. Risk och avkastning går hand i hand. Investeringar med låg risk ger normalt låg avkastning, samtidigt som högre risker kan ge högre avkastning. Med en högre risk måste du även vara beredd på att kapitalet också kan sjunka i värde.

5.7 AVKASTNINGSMÅL FÖR NATIONELL NIVÅ SAMT FÖRDELNING MELLAN AKTIER OCH RÄNTOR

På nationell nivå har vi en långsiktig placeringshorisont. En lång placeringshorisont ger möjlighet att ta en högre risk för att i det längre perspektivet erhålla en högre avkastning. Det övergripande målet för avkastningen är en real avkastning på tre procent över en rullande tioårsperiod mätt som årlig avkastning. Det innebär att avkastningen ska överträffa inflationen (mätt som konsumentprisindex) med tre procentenheter. En fördelning med 60 procent aktier och 40 procent räntor är i dagsläget utgångsläget för att nå det långsiktiga avkastningsmålet.

5.8 ENKELT, ETISKT OCH VÄLDIGT KOSTNADSEFFEKTIVT

Det långsiktiga kapitalet kan t.ex. fördelas enligt följande: 30 procent Ethos aktiefond Sverige, 30 procent Ethos aktiefond Global samt 40 procent Ethos räntefond om man har ett liknande avkastningsmål som nationell nivå. Med den investeringen får man en god riskspridning med 130-160 underliggande värdepapper i tillgångsslagen aktier och räntor. Svårare behöver det inte vara! Alternativt kan man också placera i några av de andra fonderna som finns omnämnda på intranätet. Men tänk i så fall på att få en god riskspridning bland de olika tillgångsslagen.

6. Kontakt

Frågor, kommentarer och synpunkter på denna rapport kan lämnas till:

Kyrkoavgiftsprognos

Jan Östlund, Ekonom 018-16 95 40

jan.ostlund@svenskakyrkan.se

AnnMargaret Dahlström, Ekonom 018-16 96 73

annmargaret.dahlstrom@svenskakyrkan.se

Liselotte Ågren, Ekonom 019-16 96 76

liselotte.agren@svenskakyrkan.se

Makroekonomisk utblick samt Hjälp och stöd i finansiella frågor

Anders Thorendal, Finanschef 018-16 95 88

anders.thorendal@svenskakyrkan.se